

«НЯВЕСТА-БУНТАРКА» ЦІ «ШАМАХАНСКАЯ ЦАРЫЦА»?

Традыцыйны парад нявест прайшоў у Мінску. Сёлета ў беларускай сталіцы сабраліся самыя прыгожыя дзяўчаты з усіх куткоў краіны. Але спачатку — сур’ёзны кастынг. Амаль з дзвюх тысяч прыгажунь журы адабрала 36 — па шэсць ад кожнай з абласцей. Удзельніцамі парада сталі дзяўчаты старэйшыя за 18 гадоў з розным сямейным становішчам: і незамужнія, і тыя, чый пальчык ужо ўпрыгожвае заручальны пярсцёнак.

«Нявесты-бунтаркі» — з Брэсцкай вобласці, «Райскія птушкі» — з Гродзеншчыны. Прадстаўніцы каманд з’явіліся перад мінчанамі і гасцямі сталіцы ў арыгінальных вобразах. Гамяльчанкі на час свята ператварыліся ў «Нявест з будучыні», а дзяўчаты з Віцебскай вобласці прымаралі вобраз «Шамаханскіх царыц». Магіляўчанкі прапанавалі свой погляд на «Адчайных хатніх гаспадынь», а прадстаўніцы Мінскай вобласці стварылі атмасферу жарсцяў у вобразах «Лэдзі Чыкага». У гэтым парадзе ўпершыню ўдзельнічала каманда «зорных» жаніхоў, якія сталі сапраўднай апорай для дзяўчат у гэты хоць і святочны, але няпросты дзень.

З самай раніцы нявест чакалі «вясельняы» зборы і фотасесія, пасля чаго картэж кабрыялетаў з прыгажунямі праехаў па праспекце Незалежнасці да парку імя Горкага, дзе і пачалося маляўнічае шоу: кожная каманда нявест абараніла свой вобраз у конкурсе «120 секунд славы». Падтрымалі дзяўчат «зоркі» беларускай эстрады. Арганізатарамі парада нявест, па традыцыі, выступілі Мінгарвыканкам і інтэрнэт-праект Prazdnik.by.

Марына БЕГУНКОВА, фота аўтара.

■ Факт

Паэзія ў магілёўскіх тралейбусах

Па дарозе на працу падмацуюцца... вершамі! У грамадскім транспарце абласнога цэнтра з’явіліся лісткі з вершамі беларускіх паэтаў. Такую акцыю, якая ўжо мела месца ў буйных гарадах іншых краін, вырашылі правесці ў Магілёве з нагоды яго сёлетняга звання культурнай сталіцы Беларусі і СНД.

Грамадска-культурная кампанія «Будзьма беларусамі!» зрабіла такую прапанову, а Магілёўскі гарвыканкам яе падтрымаў. Такая прапаганда роднай мовы праз паэзію ў транспарце ўсім падаецца не лішняй.

Для акцыі выбралі дзясяткі цікавых вершаў сучасных беларускіх паэтаў. Праз некалькі тыдняў іх мяркуецца замяніць творамі магілёўскіх аўтараў. Разглядаецца варыянт і агучвання вершаў. А пакуль магілёўцы маюць выбар — чытаць альбо не, і, здаецца, што ўсе з задавальненнем чытаюць. Людзі ўспрымаюць вершы ў тралейбусах не толькі як магчымасць разганаць сум у часе звыклай паездкі, але і як знак культурнага жыцця горада.

Ілона ІВАНОВА

■ Знаходкі

З ЦЕПЛАТРАСЫ — У МУЗЕЙ

Гісторыю пад нагамі (літаральна!) шукаюць магілёўцы на будаўнічых пляцоўках горада

Гэтым летам у Магілёве на адной з цэнтральных вуліц закрыты рух транспарту. Прычына сапраўды ўважлівая: на Пянерскай мяняюць цеплатрасу. І хаця будаўнічыя работы ствараюць пэўныя нязручнасці для вадацеляў і пешаходаў, якія рухаюцца па аб’язной дарозе, але ўсе разумеюць, што трэба пацярпець.

Між тым, што для адных праблема — то для іншых новыя магчымасці. У прыватнасці, для гісторыкаў і аматараў магілёўскай даўніны. Замена старой цеплатрасы на новую ўжо прынесла карысць музею гісторыі Магілёва.

— У нас была канферэнцыя, і яе ўдзельнікі гулялі па горадзе, — расказаў дырэктар музея гісторыі Магілёва Аляксей Бацкоў. — Мы паглядзелі на глыбокія яміны і кар’еры, якія утварыліся на Пянерскай, і ў той жа дзень... назбіралі там у адвалах два мяхі розных прадметаў, якія датуюцца XVI—XIX стагоддзямі. Напрыклад, кафлю і цэглу. І частку «здабычы» ўжо прынялі ў нашы фонды.

Са сваім мехам прыйшоў у музей і Алег Дзяўчэў, старшыня гарадской арганізацыі Таварыства беларускай мовы.

— Я знайшоў гэтыя рэчы, калі гуляў з сябрамі па Магілёве і проста ўважліва глядзеў пад ногі, — гаворыць ён і выкладае на стол скарб.

Залёную кафлю, амаль цэлую, Алег называе ўнікальнай. Таму што яна ўпрыгожана стылізаванай выявай двух ільвоў — а гэта магілёўскі знак. Мяркуецца, што кафля была выраблена ў XVII стагоддзі. Прыцягвае позірк кавалак кафлі, дзе на белым фоне — блакітны ўзор. Яшчэ некалькі падобных артэфактаў — прыемнага зялёнага колеру.

А вось і самыя вялікія фрагменты кафлі ў стылі «мадэрн», што з калекцыі знаходак

ТБМ. Такая кафля была выраблена, як мяркуецца, у XIX — пачатку XX стагоддзя. А на дне маленькай бутэчкі з цёмнага шкла стаіць дакладная дата — 1895 год. Верагодна, што ў ёй гаспадары захоўвалі лекі. Нездарма бутэльку ўпрыгожвае падкова — на шчасце.

— Мы проста ходзім і збіраем тое, што ляжыць зверху альбо «выглядае» з ямлі, — расказаў Алег Дзяўчэў. — Не толькі цяпер на вуліцы Пянерскай, але і на беразе ракі Дубравенка, на будаўніцтве новага дома ў старой частцы Магілёва — увогле падчас любых рамонтных работ. Таму мы звяртаемся да людзей: глядзіце пад ногі і нясце свае

знаходкі ў музей. Трапляюцца ж сапраўды цікавыя і нават унікальныя рэчы! Між тым, гарадскія рамонтныя работы на-тхняюць магілёўскіх гісторыкаў на новыя ідэі. Напрыклад, на той жа Пянерскай знайшлі мураваную кладку, падмуркі старых дамоў. — Мне падаецца, што можна было б зрабіць музей з нейкага аб’екта старога горада, — лічыць Аляксей Бацкоў. — Вызваляць ад зямлі падмуркі і прывесці ў парадок рэшты старажытнай пабудовы. Напрыклад, Алеянай брамы непадальку ад гарадской ратушы. Калі зрабіць гэта культурна, то жыхарам і гасцям горада будзе прыемна наведаць яшчэ адзін гістарычны аб’ект.

Ілона ІВАНОВА. Фота аўтара

Даты Падзеі Людзі

1733 год — 280 гадоў таму нарадзіўся (мястэчка Наваельня Навагрудскага ваяводства) Антоній Тызенгаўз, палітычны і грамадскі дзеяч ВКЛ, беларускі асветнік. У 1765 годзе па даручэнні караля Станіслава Аўгуста Панятоўскага прыняў кіраўніцтва каралеўскімі эканоміямі на тэрыторыі Беларусі і Літвы. Як гарадзенскі староста вырашыў упарадкаваць Гродна на ўзор сталіцы дзяржавы. У прадмесцях горада заснаваў фабрыкі — суконную, шаўковую, палатную, карункавую, панчошную, капялюшную, картэжную, шаўковых паясоў, збройную, гарбарную, а таксама завод жалезных і медных вырабаў. Аднак, як і большасць тагачасных прадпрыемстваў, працавалі яны з малым прыбыткам або нават са стратай. Значную ўвагу надаваў земляробству. Для вывучэння спосабаў павелічэння ўраджайнасці сельскагаспадарчых культур накіраваў сваёй аднадумца Даўнаровіча ў Англію вывучаць аграгатажніку. Каб узняць узровень жыццёлагадоўлі, закупляў парадзістыя віды жывёл. Але аграрная рэформа, праведзеная ім у Шавельскай эканоміі, грунтавалася на ўзмацненні паншчыны, што выклікала незадаволенасць сялян, а ў 1769 годзе — нават паўстанне. Па яго ініцыятыве заснаваны Гарадзенскія каралеўскія мануфактуры, Гарадзенскія дамы Тызенгаўза, адкрыты Гродзенскі тэатр, кадкаўкі корпус, школа. У 1775 годзе А. Тызенгаўз набыў у Вільні друкарню, якой дагэтуль валодаў Марцін Пачобут-Адлянцік. У гэтай друкарні выдаваліся падручнікі, календары, часопісы. У 1775—1776 гадах А. Тызенгаўз арганізаваў першую друкарню ў Гародні і быў адным з яе арандатараў. Тут друкаваліся арыгінальная і перакладная літаратура, навуковыя працы, падручнікі, старадаўняе, польскія, лацінскія малітоўнікі, «Календар гаспадарчы», «Літоўскі вяснік», афіцыйныя дакументы, а таксама першае на Беларусі перыядычнае выданне, ініцыятарам якога быў А. Тызенгаўз, «Gazeta Grodzienska» («Гродзенская газета»). З-за няўдалай гаспадарчай палітыкі і інтрыг магнатаў у 1780 годзе адхілены ад кіравання эканоміямі. Апошняя гады жыцця правёў у Паставах. Памёр у 1785 годзе. Пахавалі графа ў сямільным склепе ў Жалудзецкім касцёле.

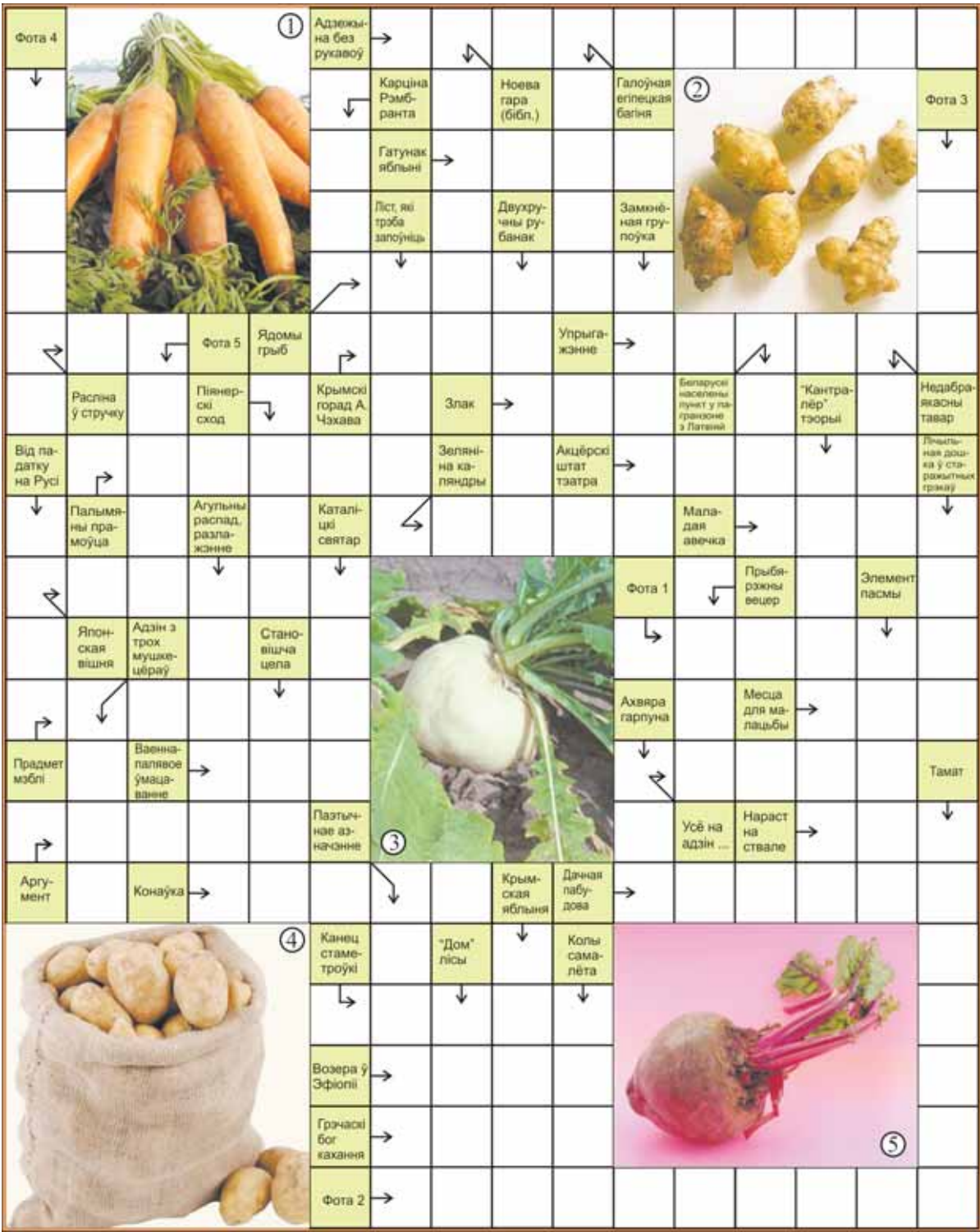
1380 год — у Маскву прыбыў ганец з «палымянай» (гэта значыць, «гарачай») весткай аб тым, што кіраўнік арды хан Мамай на чале незлічомага войска выступіў у паход на Русь. У адказ вялікі князь маскоўскі Дзмітрый Іванавіч — будучы Дзмітрый Данскі — заклікаў усіх рускіх князёў прысылаць атрады да месца збору ў Каломну. Там пачалася падрыхтоўка да вялікай бітвы на Куліковым полі.

1933 год — 80 гадоў таму нарадзіўся Алег Анатольевіч Юрцаў, беларускі вучоны ў галіне радыётэхнікі, доктар тэхнічных навук (1977), прафесар (1979), заслужаны дзеяч навукі і тэхнікі Беларусі (1981). Аўтар навуковых прац па распрацоўцы і даследаванні шырокапапалсных і звышшырокапапалсных антэн, бягучай хвалі, рамачных, люстраных, вібраторных антэн, антэнных рашотак.

Было сказана

Арцём ВЯРЬГА-ДАРЭЎСКІ, паэт, драматург, публіцыст: «У змаганні з цяжкімі дух вырастае».

Склад: Андрэй Міхайлаў

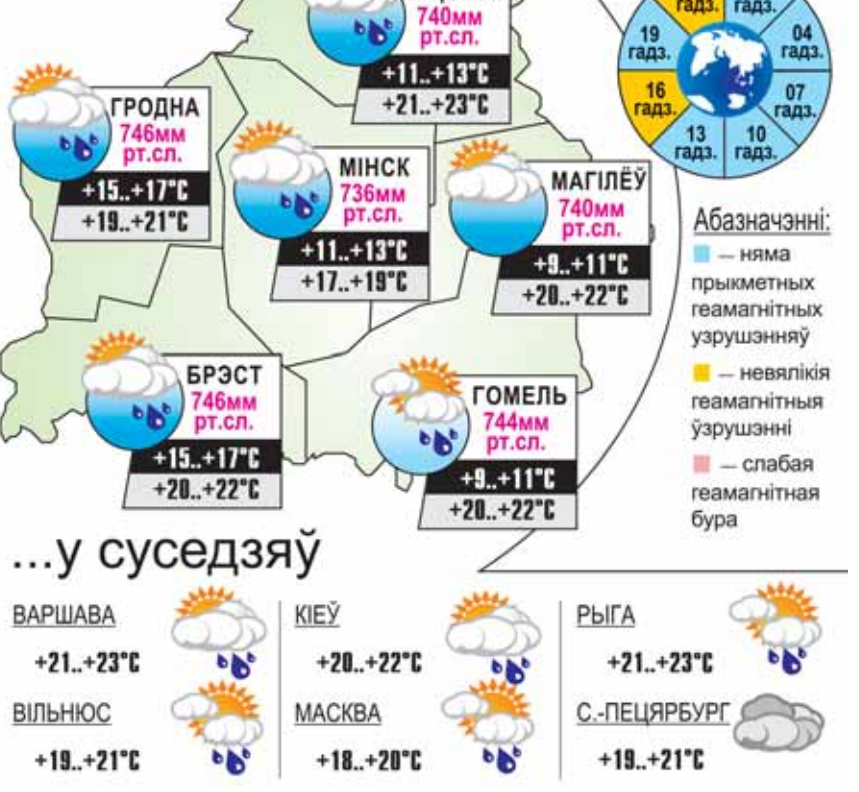
Правесце: каплі ласка, адказы па вертыкалі: Бульба, Ясак, Атос, Буряк, Уладан, 360р, Пова, «Дзінава» Абат, Баняк, Эпітэ, Арават, На- ра, Баран, Шына, Ізіа, Шас, Каста, Кі, Бор, Дру, Практыка, Брак, Болас, Рана, Абак, Памідор, Траса, Фінш, Тана, Эпас, Таніамандор, Морква, Каняпа, Ток, Дот, Калып, Дожа, Кан, Кароц, Намеснік дырэктара—галоўнага рэдактара), Н. РАСКОЛЬКА, С. РАСКОЛЬКА, А. СЛАНЕУСКИ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦИОШЫК. НАШ АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а, Тэлефоны: прыёмны — 287 19 19 (тэл/факс); аддзелаў: пісьму — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 38, 287 17 21, юрыдычнага — 287 19 68, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 44 12, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Магілёве: 32 74 31; бухгалтары: 287 18 81. http://www.zvyazda.by; e-mail: info@zvyazda.minsk.by, (для зваротаў): zvarot@zvyazda.minsk.by Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні не з’яўляюцца супадзеннем з меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі. Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы. Газета адрэдагавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку», ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009, 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год. Тыраж 23 538. Індэкс 63850. Зак. № 3162. М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 Нумар падпісаны ў 19.30 22 ліпеня 2013 года.

СЁННЯ

Сонца	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	— 5.10	21.21	16.11
Віцебск	— 4.53	21.17	16.24
Магілёў	— 5.00	21.11	16.11
Гомель	— 5.04	21.00	15.56
Гродна	— 5.27	21.35	16.08
Брэст	— 5.35	21.28	15.53

ЗАЎТРА

УСМІХНЕМСЯ

— Міша, мы будзем разам заўсёды?
— Не пуй мне настроі!
Цікавы факт. Кнігі Дар’і Данцовай гараць даўжэй, чым яна іх піша.
— Што ў вас у багажніку?
— Палюўнічы карабін і муляж цешчы.
Я ў яе не першы, і нават не другі ці трэці...
Я пята. Пасля тэлевізара, тэлефона, сямбравак і камп’ютара.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь
РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 ад 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.
Галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.
РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. КАРПЕНКА (намеснік галоўнага рэдактара), В. КЛЮЧНИК (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Л. ПАХАМЕНКА, С. ПРОТАС (першы намеснік дырэктара—галоўнага рэдактара), Н. РАСКОЛЬКА, С. РАСКОЛЬКА, А. СЛАНЕУСКИ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦИОШЫК.
НАШ АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а, Тэлефоны: прыёмны — 287 19 19 (тэл/факс); аддзелаў: пісьму — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 38, 287 17 21, юрыдычнага — 287 19 68, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 44 12, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Магілёве: 32 74 31; бухгалтары: 287 18 81.
http://www.zvyazda.by; e-mail: info@zvyazda.minsk.by, (для зваротаў): zvarot@zvyazda.minsk.by Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні не з’яўляюцца супадзеннем з меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі. Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы. Газета адрэдагавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку», ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009, 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год. Тыраж 23 538. Індэкс 63850. Зак. № 3162. М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 Нумар падпісаны ў 19.30 22 ліпеня 2013 года.